
ГАРМОНІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ

Трифорова Олена

*доктор педагогічних наук, професор, в.о.зав. кафедри математики та
цифрових технологій, Центральноукраїнський державний університет імені
Володимира Винниченка (м. Кропивницький, Україна);*

Садовий Микола

*доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри математики та
цифрових технологій, Центральноукраїнський державний університет імені
Володимира Винниченка (м. Кропивницький, Україна)*

З 2014 р. в Україні Європейська інтеграція в освіті окреслена як визначальний вектор стратегічного розвитку та входження в Європейський освітній простір. В розділі Угоди «Освіта, навчання та молодь» говориться про посилення мотивації до співпраці, що передбачає гармонізацію параметрів Європейської та Української освіти, студентоцентризм. У законодавчому аспекті перераховане закріплено в Законах України «Про освіту» (2017), «Про повну загальну середню освіту» (2020), «Про вищу освіту» (2015) та ін.

Проблемі реалізації входження в Європейський освітній простір присвячені роботи таких українських науковців: В. Баштанник, В. Кремень, Д. Міхель, С. Ніколаєнко, О. Оржель, Л. Прокопенко, Н. Рудік, О. Сухомлинська, І. Шумляєва та ін. Дану проблему розглядали зарубіжні учені Р. Ладреха, Д. Лемкула, Й. Ольсена, К. Нілла та ін.

У цьому контексті інтеграція та гармонізація освіти зі світовим співтовариством є пріоритетним для дослідників стратегічних орієнтирів розвитку освіти.

Нова парадигма закладів вищої освіти передбачає розвиток студентоцентризму. Основною траєкторією цього принципу є орієнтація не на організацію освітнього процесу з забезпечення студентів сумою знань, а на результативність навчання. В цьому зв'язку необхідно окреслити інтерактивну взаємодію учасників освітнього процесу та специфіку функцій викладача й студента орієнтовану на результат навчання при обов'язковій спільній відповідальності за нього. В цьому полягає сутність студентоцентризму. За такої ситуації студенти самостійно мислять, виконують альтернативні завдання спрямовані на кінцевий результат, спираються на засвоєні теоретичні знання, відпрацьовують комунікативні практичні навички (індивідуально та колективно).

Стратегія студентоцентризму в освіті не є чітко визначена, є думки за і проти. Це закономірно, коли пропонується щось нове. На нашу думку, проблему доцільно розглядати з точки зору гармонізації сформованих компетентностей студентів і результатів їхнього навчання через призму студентоцентризму. На рис. 1 ми склали модель такої гармонізації, виходячи з умов функціонування освітнього процесу окресленого стандартом вищої освіти, освітньою професійною програмою, робочою навчальною програмою, освітнім середовищем та іншими компонентами.

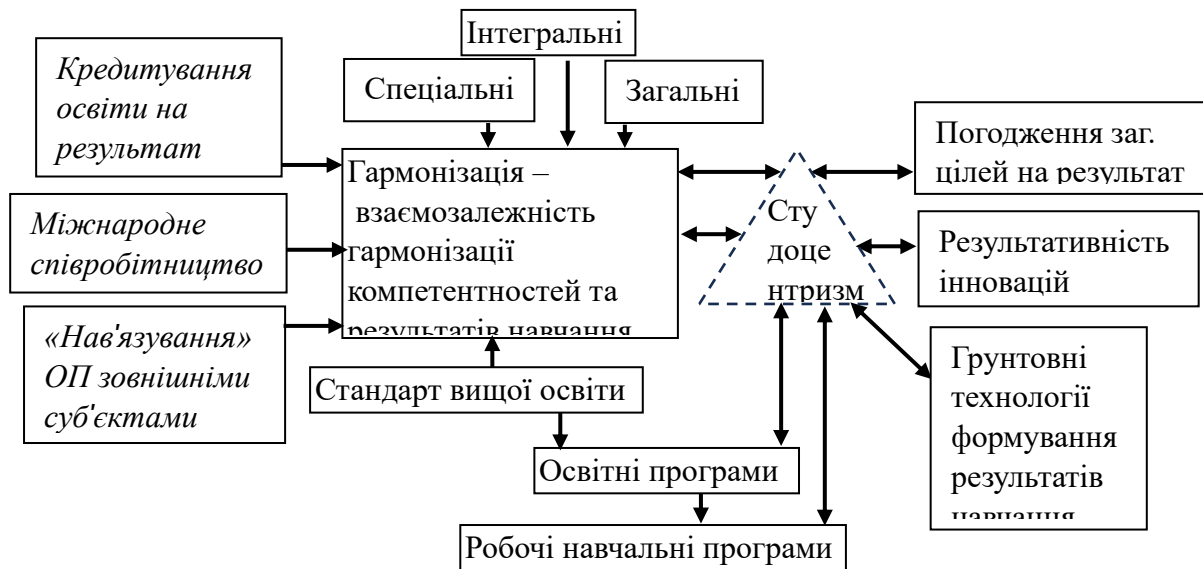

Рис. 1. Модель гармонізації компетентностей та результатів навчання

Особливістю запропонованої моделі є складові, які забезпечують гармонізацію – взаємодію компетентностей та студента. Вони розташовані в лівій частині моделі: «нав'язування» ОП зовнішніми суб'єктами, кредитування освіти на результат, міжнародне співробітництво спрямоване на результат. Гармонізації взаємодії студент-викладач мають сприяти інтегральні, загальні та спеціальні компетентності. В правій частині моделі розміщені елементи, які мають відповідати за результат навчання як для студента, так і для викладача. Зокрема, елемент моделі – погодження загальних цілей формування предметних компетентностей відноситься до студента й викладача і спрямований на результат є досить динамічним і делікатним. Згідно робочої навчальної програми дисципліни, наприклад, «Інноваційні технології в галузі» спеціальності 015 Професійна освіта (Цифрові технології) студент має набути знань з конкретної теми. Проте у нього має бути вибір: працювати за наданим викладачем планом опрацювання теми, чи обрати цікавий проєкт і виконати його самостійно чи взяти в допомогу декілька студентів. У другому випадку має місце співпраця групи студентів із викладачем фаховим консультантом, а у випадку, наприклад, вибору типу Ардуіно для моделі робота – інженером консультантом. Але є частина

добросовісних студентів, які слідують навчатися за інструкцією. І на це вони мають право.

Інший елемент моделі – результативність інновацій у навчанні носить кінцевий результат і діяльність студента в ході навчання має розглядатися через призму студентоцентризму у гармонічному зв'язку з іншими елементами моделі.

У ході дослідження обраної теми нами введено елемент моделі – ґрунтовні технології формування результатів навчання. Цей елемент введено для накопичення бази новітніх технологій, що дасть результати в перспективі.

Окреме місце в моделі належить поняттю студентоцентризм. На нашу думку, це особливе поняття, через яке взаємно структурно і змістово проходять всі без виключення зв'язки між елементами зазначеної моделі, як це показано на рис. 1. Напрямки зв'язків між елементами моделі якраз вказують як на гармонізацію компетентностей і результатів навчання, але за особливого статусу поняття студентоцентризм, яке як призма заломлює в собі всі поняття моделі. Звідси випливає висновок про необхідність розглядати поняття студентоцентричний освітній ресурс не як базу даних, а як багатовимірне сховище даних.

Висновки:

Проведене дослідження дає змогу розглядати студентоцентроване навчання як специфічну організацію освітнього процесу, де навчання проводиться не так як може і бажає викладач, а виходячи з соціального замовлення майбутньої професії та можливостей студента. Його не можна адміністративно нав'язати студенту, який займається індивідуальним навчанням, має власну життєво-індивідуальну траєкторію, вільно обирає способи як вивчати навчальну дисципліну і несе за себе і свою траєкторію відповідальність.

Подальше дослідження доцільно продовжити в напрямку формування світогляду студентоцентризму, сутність якого полягає у виробленні поліфонічного типу пізнання замість наукоцентричного.

Список використаних джерел:

1. Трифонова О.М., Садовий М.І. Дослідження методологічних особливостей інноваційних технологій підготовки фахівців за трансформованою ліберальною моделлю освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 55. Т. 3. С. 134–138.

2. Садовий М.І., Трифонова О.М. Аналітичний підхід до формування нормативної бази освітньої підготовки студентів. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки* (ЦДУ ім. В. Винниченка). Кропивницький, 2023. Вип. 208. С. 56–63.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет
Рада молодих учених гуманітарно-педагогічного факультету
Рада аспірантів гуманітарно-педагогічного факультету
Студентська організація гуманітарно-педагогічного факультету
ЗА ПІДТРИМКИ СПІЛКИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ НУБІП УКРАЇНИ,
EURODOC, РАДИ МОЛОДИХ УЧЕНИХ ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ТА РАДИ МОЛОДИХ УЧЕНИХ НАПН УКРАЇНИ

«СУЧАСНІ ГУМАНІТАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДИХ
НАУКОВЦІВ У ГЛОБАЛІЗАЦІЙНОМУ СВІТІ:
ВИКЛИКИ, ІННОВАЦІЇ, БЕЗПЕКА»

Матеріали міжнародної очно-дистанційної науково-
практичної конференції молодих вчених

6-7 листопада 2023 року
Частина 1

КИЇВ-2023

УДК 159.9:316:37:81

С 90

Сучасні гуманітарні дослідження молодих науковців у глобалізаційному світі: виклики, інновації, безпека: Тези міжнародної очно-дистанційної науково-практичної конференції молодих вчених (6-7 листопада 2023 р.) [у 2-х ч.] /За заг.ред. О.М. Прохорчука. – К., 2023. Ч.1.-233с.

Рекомендовано до друку

Вченою радою Гуманітарно-педагогічного факультету

(Протокол №6 від 17.11.2023)